

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1729. usque ad annum 1731

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1785

VD18 13322648

§. 28. Ratisbonensium Legatorum responsum ad Imperatoris literas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67677)

Sæc. XVIII
A. C. 1731

Joannenses & Wagranienses rustici declararunt, quod id si certo scirent, mox sumptis armis Catholicorum carnificum initium daturi essent; sibi enim a Ratisbonensibus promissas esse Helvetiorum, Brandenburgensium & Saxonum suppetias, circa festum S. Martini nihil ex suis Dominis vita superstitum fore, atque pusillum Catholicorum devium manipulum nullo negotio truncandum, demum Catholicos in sylvisticarum more circumerratos, nec civem nec militem aut quemcumque alium ex Catholicis a cæde immunem fore &c.

§. XXVIII.

Ratisbonensium Legatorum responsum ad Cæsaris literas.

Quantumvis Salisburgensium rebellio Religionis velamento palliata per juridicam inquisitionem, juratosque testes pene innumeros, imo per ultroneam factiosorum confessionem comprobata fuisset, & ipsemet Archiepiscopus ad præripiendum honestandæ seditionis prætextum privatam eis sectæ exitium concessisset, ac prætena eorum gravamina sustulisset, nihilominus Catholicorum Principum Oratores, qui se *Corpus Evangelicorum* vocant, horum rebel-

rebellium patrociniū in se suscep-
runt, atque in suis ad Cæsarem literis
exposuere, Neo-conversis beneficia in
articulo quinto Pacis Westphalicæ §. 34.
36. 37. indulta denegari, aut minui,
privatum Religionis exercitium & emi-
grandi libertatem per vincula & carce-
res, bonorum privationem, & prolium
impuberum ante annos discretionis de-
tentionem (*) vix non everti, vel sal-
tem difficillimam reddi; eorum non
paucos ob solam Religionis Lutheranae
professionem per armatos e patria ex-
pulsos, libros Lutheranos & Biblia
fuisse eis erepta, quæ tamen media (**)
ad Religionem (prout in Imperio cui-
que vi pacis licitum) immutandam ne-
cessa-

Sæc. XVIII.
A. C. 1731.

(*) Si nefas est, impuberes, cum non-
dum Religionem seligendi facultate gaudent,
Patre in apostasiam prolapsō in patria detinere,
non minus nefas erit, eos ad eam redigere
necessitatem, ut unacum Patre intra solos
A catholicos adolescere, & solam ejus Reli-
gionem amplecti cogerentur, quin adhuc ve-
rum a falso discernere possent.

(**) Quid si in Saxonia rustici de ejuran-
do Lutheranismō suspecti Catholicos libros
& Biblia magno numero retinere ac legere
deprehenderentur, caussantes, hæc esse me-
dia ipsis per pacem concessa ad immutandam
Religionem necessaria?

Sæc. XVII. A. C. 1731. Legati, cessaria essent. Postea querebantur, nulla deprecationis, quam ipsi pro rusticis interposuissent, habitatione Salisburgensem Legatum nequidem libellum supplicem acceptasse, nisi se ab ipso Archiepiscopo responsum tulisse: interim multis ne conversionem millibus emigrandi difficultatem motam fuisse: Archiepiscopum equidem declarasse, illis emigrandi beneficium plene indultum iri, nihilominus tamen ne uni quidem (*) concessum fuisse, ut superatis Alpium finibus ad suos Consanguineos, minus ad Corpus Evangelicum literas aut notitiam dare potuissent, eorum quoque circiter viginti Lincio Salisburgum reductos in carceribus contabuisse, alios per milites ex suis lectis ad vincula raptatos fuisse &c.

His expositis Archiepiscopi rationes evertere moliebantur. Harum prima erat, hos rusticos, quid crederent, nescire, multaque Augustanæ Confessionis adversa propugnare, proin pacis Westphalicæ beneficio indignos pro rebellibus esse habendos. II. Eos prohibitis conventiculis, conjurationibus, vectigalium denegatione, flammæ fer-

(*) Göckingus in sua Emigrationis Historia de pluribus Ratisbonam adventantibus mentionem facit Lib. II. cap. 2.

Sæc. XVIII.
A. C. 1731.

rique comminationibus, convitiis, probris, & calumniosis decretorum lacerationibus &c. rebellionem contra Principem suum ejusque Administratos palam prodidisse, proin saltem in seditionis coryphæos sedulo inquirendum, eosque ad terrorem aliorum severe puniendos. III. Illos nullatenus emigrandi facultatem, sed *publicum* Religionis exercitium contra statum anni decretorii manifestissimum intra ditio- nem a suo Principe per rebellionis viam extorquere voluisse. IV. Eis antea emigrandi copiam fuisse datam, qua tamen repudiata illam haud ultra concedendam, si tamen coryphæis promerita pœna multatis ceteri debitam præstiterint subjectionem, de emigrandi modo agi posse. Ad hæc responderunt Legati, & quidem ad primum, hosce rusticos in Lutheranismò ideo rudes esse, eoquod nec Prædicantes nec Ludimagistros habuissent, sed fidem duntaxat ex privata Parentum institutione & ex aliquot libris didicissent, eos ad Lutheranorum loca abducendos brevi in fide profecturos, ac propterea cum salutis periculo diutius in suo errore inter Catholicos non esse relinquendos: de cetero paucos forsitan ex Catholicis, si a Prædicantibus examinarentur, ægre ad suæ fidei rationem

Sæc. XVIII nem reddendam, capaces inveniri (*)

A C. 1731. Ad secundum, hæc duntaxat a quibusdam fuisse attentata, fors ex erronea opinione, quod post sociorum incarcerationem de eorum credendi atque emigrandi libertate perpetuo actum foret. Ad tertium, publicum Religionis Lutheranae exercitium petere, nec tamen esse, nec Principem teneri, illud concedere: privatam autem exercere, aut emigrare cuique liberum esse, Archiepiscopus autem in suo decreto Neo-conversis præcepisse, ut Ecclesiasticis suis Superioribus parerent, seu quod idem esset, ad Religionem Catholicam

(*) Vix credibile est, quod Lutherani benigna hac excusatione: scilicet illos non bene in Lutheri doctrina esse instructos, absolvent illos, qui se suæ Religionis addictos simularent, & tamen exterius profiterentur Christum Dominum in Cruce desperasse, & damnatum fuisse, Deumque Patrem ac Spiritum Sanctum, non item & Filium profitendum esse, aut dicerent Lutherum, ejusque uxorem Catharinam (sicut de B. Virgine, SS. Petro, Anna, Augustino, & Joanne Nepomuceno Silesburgenses blasphemè enuntiarunt) in infimo inferni angulo hæerere, & stercore deturbari (pudor calamum excutit).

tholicam reverterentur. Ad quartum: Sæc. XVIII.
emigrandi copiam aut serius, aut fors A. C. 1731.
non in tempore fuisse datam, ac duntaxat sub implicita conditione, si sese subjecerint, id est, si ad Religionem Catholicam reversuri essent.

Postea Legati testimonia, quibus temerarii rusticorum ausus comprobati fuere, enervare moliti sunt. I. Quia hæc inquisitiones non ab aliis confectæ sunt, quam ab Ecclesiasticis & Laicis, qui ipsimet hæc gravamina intulere. II. Quia sunt Judices in propria caussa, proin suspecti. III. Quia nulli Protestantes ejusmodi inquisitionibus interfuerunt, quamvis hi in negotio religionis, ubi de beneficio emigrandi agitur, ex pace Westphalica jus quæsitum habeant (*). His expositis Legati nuperum Cæsaris scriptum ad Ratisbonensem

(*) Hæc inquisitiones ex speciali Archiepiscopi mandato sæpius non a Pagorum Prætoribus, sed ab Ecclesiasticis & Laicis ejusdem Consiliariis & Administris institutæ sunt, & testes ad dicendam veritatem juramenti Religionem adacti, vel ergo ipse Archiepiscopus, omnesque ejus Consiliarii mendaces, calumniatores, & tot millium innocentium oppressores inhumani, testes perjuri & falsarii fuerunt

Sæc. XVIII. sem Magistratum impugnarunt, expo-
 nentes, se non credere, quod quis-
A. C. 1731. ~~quis~~ quispiam, minus vero hic Magistratus Ca-
 tholicos Salisburgenses ad defectionem
 sollicitarit, si vero quidam Præco
 alii suos Amicos jam palam Augustanæ
 Confessioni addictos Verbo Dei vel
 teris ad patientiam, quietem & obedien-
 tiam excitarint, id pace Westphalia
 prohibitum non esse; postea veteres
 suas querelas innovarunt de Erthalen-
 sibus, Auffseesianis & Centhgrafen-
 sibus. Demum ad tollendos Salis-

runt, quod vel cogitare, reverentia, &
 charitas, ac sana ratio prohibet, vel hæc in-
 quisiones & testium depositiones fuerunt legi-
 timæ & ordine juris factæ, quod Adversari-
 fateri coguntur, secus pariter de integritate
 eorum dubitari posset, qui de duorum Emi-
 grantium doctrina die 20. Nov. 1731. & alio-
 rum trium innocentia Memmingæ 3. & 5. Jan.
 1732. testati sunt, cum in propria causa ju-
 dices, de cæco Religionis Zelo suspecti, ju-
 desque, quos tanquam benevolos Receptores
 sibi demereri, emigrantium plurimum inter-
 erat, esse videantur, & ejusmodi examini-
 bus nullus Archiepiscopi Administer adfuit,
 qui tamen in suos subditos jus quæsitum ha-
 buisset.

burgensium motus Cæsari tanquam oportunitissimum medium proponunt Sæc. XVIII. A. C. 1731. LOCALEM *commissionem* ab utriusque Religionis statibus suscipiendam: hæc autem tum superflua videbatur, cum Archiepiscopus rebellibus suis subditis emigrandi facultatem jam concessisset, & seditiosi San - Joannenses die 17. Nov. 1731. in suo libello supplici ad Archiepiscopum facti fuissent, decretum de emigrando poenam esse, *quam ipsi vel maxime promeriti fuissent, & ipsos de sua petulantia ex corde poenitere: id autem quod factum esset, infectum fieri haud posse.*

§. XXIX.

Emigrationis terminus ab Archiepiscopo præfixus.

Crescente indies rebellium petulantia, & seductionis periculo res ad eam deducta erat necessitatem, ut Princeps eis vel publicum sectæ suæ exercitium indulgere, vel emigrationem præcipere cogeretur; utrumque perardui negotii opus; quippe tot millium a patria excessus ærario publico vel maxime noxius, sectariæ autem Religionis libertas æternæ Catholicorum salutis perquam periculosa; præsertim cum perjuratos testes comprobatum esset, *Hist. Eccles. Tom. LXXIII. Oo Ca-*